

ZŁOŻA ANTROPOGENICZNE W WIELKOPOLSKICH KOPALNIACH WĘGLA BRUNATNEGO – AKTUALNY STAN BADAŃ

Słowa kluczowe

złoża antropogeniczne, kopaliny towarzyszące, piaski i iły do produkcji ceramiki,
piaski do celów budowlanych

Streszczenie

W pracy tej przedstawiono aktualny stan badań, tworzenia i wykorzystania złóż antropogenicznych w dwóch istniejących wielkopolskich kopalniach węgla brunatnego, tj. PAK KWB Konin S.A. i PAK KWB Adamów S.A. Oczywiście w złożach antropogenicznych składowano tzw. kopaliny towarzyszące, które wydobyto przy okazji eksploatacji węgla brunatnego będącego kopaliną główną. Badaniom poddano tylko te złoża antropogeniczne, w których zgromadzono kopaliny w ilości wyrażonej w tysiącach metrów sześciennych. W kopalni Konin są to następujące złoża antropogeniczne: Honoratka, Kleczew i Bilczew. W złożu Honoratka odłożono neogeńskie iły i piaski, a w złożu Kleczew wyłącznie neogeńskie iły. Kopaliny z obu wymienionych złóż służą do produkcji ceramiki budowlanej w cegielni „Honoratka-Wienerberger”. Z kolei w złożu Bilczew odłożono czwartorzędowe piaski, które obecnie nie są wykorzystywane. W przypadku kopalni Adamów można mówić o dwóch małych złożach antropogenicznych, tj. Janiszew i Władysławów. W złożu Janiszew znajdują się iły neogeńskie, które do 2007 roku wykorzystywała cegielnia w Wieleninie. Natomiast w złożu Władysławów odłożono czwartorzędowe piaski i żwiry. W czasie prowadzenia badań terenowych, we wrześniu 2012 roku, złożo to było eksploatowane. Łącznie w złożach antropogenicznych w kopalni Konin znajduje się ponad 3,36 mln m³ ilów i 0,64 mln m³ piasków neogeńskich, a także 0,7 mln m³ piasków czwartorzędowych. Natomiast w kopalni Adamów, w sąsiedztwie odkrywek, zgromadzono ponad 18 tys. m³ ilów neogeńskich i mniej niż 12 tys. m³ czwartorzędowych piasków i żwirów. Dlatego ze względu na duże zasoby kopalin towarzyszących zaleca się tworzenie złóż antropogenicznych przez kopalnie węgla brunatnego. Niemniej jednak powinien zostać uregulowany ich status prawny oraz stworzone odpowiednie zachęty finansowe.